

VI. PÁL PÁPA LEVELE KIS SZENT TERÉZ CENTENÁRIUMÁRA

Kedves Testvérünknek, Jean Badré bayeux-i és lisieux-i püspöknek.

Gondviselészerű fényként ragyog fel előttünk ebben az 1973-as esztendőben Martin Teréz földi születésének százéves fordulója. Bárcsak az ő istenközelsége, imádságának egyszerűsége arra indítaná a szíveket, hogy a lényegeset keressék! Bárcsak reménye utat nyitna azoknak, akik kételkednek Istenben, vagy a saját korlátaik miatt szenvednek! Bárcsak szeretetének realizmusa megmésítené mindennapi feladataink teljesítését, átalakítaná kapcsolatainkat az Egyházból vetett bizalom légkörében! Semmi kétségünk: a gyermek Jézusról nevezett Szent Teréz az ég magasából maga is szüntelenül azon fáradozik ebben a jubileumi évben, hogy megvalósítsa a földön mindazt a jót, amit megígért.

Korunkban az Istennel való bensőséges viszony elsődlegesen fontos, de nehéz dolog. Valóban: ma már Istenre is a gyanú árnya vetődik; „elidegenedésnek” minősítik, ha valaki az Istent önmagáért keresi; a nagymértékben szekularizálódott világ hajlamos arra, hogy az ember létét és tevékenységét elvágja isteni forrásától és céljától. És mégis: egyre jobban érzik a szemlélődő, érdeknélküli, semmi viszonzást nem váró imádság igénye. Magának az apostolságnak is minden szintjén az imádságban kell gyökereznie, Krisztus Szívéhez kapcsolódnia: máskülönben olyan aktivizmussá esik szét, amely már csak a nevében evangéliumi. Ebben a helyzetben Teréz mindenekelőtt úgy jelenik meg előttünk, mint aki szenvedélyesen hitt Isten szeretetében, az ő tekintete előtt élte át a mindennap legkisebb részleteit is, az ő jelenlétében járt, egész élete párbeszéd volt Szerelmesével; számára a Kármel nemcsak valami rendkívüli lelki kaland volt, hanem a legtágabb horizontok ölelkezésének helye, az Egyház missziós gondjainak és szükségleteinek benső megosztása. Szeretettel hívunk mindenkit — akár szemlélődő, akár apostoli hivatása van —, aki ma a lényegeset keresi, aki átérzi az emberi személyiség belső méreteit, aki a Lélek után vágyakozik, mert csak az tud igazi imádságra gerjeszteni, csak az ad teológiai értéket egész életünknek, — szeretettel hívjuk őket: forduljanak Lisieux kármelítája felé. Kifejezőmódján természetesen szükségképpen rajta hagyta jegyét a saját kora, de ezen túlmenően hasonlíthatatlan vezető az imádság ösvényein.

Eppen ilyen fontos manapság a remény megújítása. Sokan keservesen megtapasztalják fizikai és erkölcsi erejük határait. Joggal tartják szolidárisnak magukat a világ óriási problémáival, de tehetetleneknek érzik magukat

előttük. A napi munka nyomasztónak, értelmetlennek, haszontalannak tűnik számukra. Ráadásul néha a betegség tétlenségre kárhoztatja őket, az üldözés fullasztó leple terül rájuk. A legvilágosabban látók még jobban érzik gyöngeségüket, hitványságukat, kicsinységüket. Az élet értelme már nem tűnik ki tisztán, Isten csendje — amint mondani szokás — nyomasztóvá válhat. Egyesek passzív belenyugvásba süllyednek; mások bezárkóznak önzésükbe, vagy az élet közvetlen élvezetébe; ismét mások megkeményednek vagy fellázadnak, végül vannak olyanok is, akik kétségbeesnek. „A Gyermekek Jézusról és a Szent Arcról nevezett” Teréz mindezeknek azt a tanítást adja, hogy ne számítsanak önmagukra, akár az erényről, akár a korlátokról van szó, hanem Krisztus titokzatos Szeretetére. Mert Krisztus nagyobb a mi szívünkénél, belevon kínszenvedésének áldozati ajándékába és életének dinamizmusába. Bárcsak mindnyájunkat megtanítana Lisieux szentje a gyermeki lelkiületnek királyi „kis útjára”, a gyerekeség, a passzivitás, a szomorúság ellenpólusára! Súlyos családi megpróbáltatások, skrupulusok, félelmek és más nehézségek könnyen megzavarhatták volna kibontakozását; a betegség nem kímélte fiatalágát; mi több, mélységesen megtapasztalta a hit éjszakáját. De Isten kegyelméből magának ennek az éjszakának a kellős közepén megtalálta a bizakodó ráhagyatkozást és a bátorságot, a türelmet és az örömet, egyszóval az igazi szabadságot. Arra buzdítunk minden jóakarátú embert, különösen a kicsinyeket és a megalázottakat: elmélkedjenek a reménynek erről a paradoxonáról.

Végül úgy találjuk, korunk számára elsősorban kívánatos kegyelem a realista beilleszkedés abba a keresztény közösségbe, amelyben jelenleg hivatalosan vagyunk élni. Sok keresztény nem látja eléggé, hogyan lehet gyakorlatilag összeegyeztetni a személyes kibontakozást a vallásos engedelmességgel, vagy a közös élet követelményeivel; a szabadságot a tekintéllyel; az élet-szentséget az intézményekkel; az emberekhez való viszonyunk őszinteségét a szeretettel; a karizmák különbözőségét az egységgel; a mindennapi realizmust a jelen „prófétikus” kontesztálásával . . . Szent Teréz állandóan szembekeverült ilyen problémákkal. Bizonyára hiába keresnénk nála ezeknek a kérdéseknek modern megfogalmazását, még kevésbé megoldásuk rendszerét. De tagadhatatlan az a ragyogó intuíció, amely nővéreivel — köztük noviciátársnőivel — való mindennapi viszonyát és rendi életének szűk keretei közé való beilleszkedését irányította. Finom érzékenységgel, világos ítéletével, az egyszerűsége való vágyával, a lényegeshez való ragaszkodásával mondhatni a Lélek nyomán járt, eredeti utat tört, kibontakoztatta saját lelki személyiségét, és sok léleknek lehetővé tette, hogy új lendületet vegyen a nekivaló módon. De ennek elérése érdekében nem távolodott el az engedelmességtől; valóságérzéssel tudta felhasználni azokat a szerény eszközöket, amelyeket szerzetközössége kínált és az Egyház rendelkezésére bocsátott. Ahhoz, hogy cselekedni kezdjen, nem várt eszményi életmódra, tökéletesebb környezetre, inkább azt mondhatjuk, hogy az adott életmód és környezet belülről való megváltoztatásához járult hozzá. Az alázatosság a szeretet élettere.

A cselekedetek értékét szeretet-töltésük méri. Az Abszolútum keresése és szeretetének természetfölötti jellege lehetővé tette Teréznek, hogy áthágja az akadályokat, vagy inkább átszellemítse ezeket a korlátokat. Bizalommal és teljesen csatlakozott az Egyház lényegéhez: szívéhez, amelyet sosem választott el Jézus Szívétől. Bárcsak kieszközölné ma minden katolikus testvéreinek és nővéreinek ezt a szeretetet az Egyház, a mi Anyánk iránt!

Igen, példájából, közbenjárására nagy kegyelmeket remélünk. Azt, hogy a világiak rájönnek itt a belső élet ízére, a csorbítatlan szeretet dinamikus erejére, soha el nem választva földi műveiket a menny valóságától. Azt, hogy a szerzetesek és szerzetesnők megerősödnek az Úrnak való teljes odaadásukban. Azt, hogy a papok, akikért annyit imádkozott, megértik az isteni Szeretet szolgálatában álló hivatásuk szépségét. Azt is, hogy a fiatalok, akiknek nagylelkűsége vagy hite ma visszarohad a teljes és végleges odaadás távlatai előtt, felfedezik: az ilyen hivatás lehetséges, és páratlan jutalmat rejt. Hogyne tenék ezt annak láttán, aki tizenöt éves kora előtt már mindenről le akart mondani, ami nem Isten, hogy jobban az ő nagy céljának szentelhesse életét: „szeretni Jézust és megszerettetni őt”. Halálos ágyán azt mondta: nem bánta meg, hogy „kiszolgáltatta magát a Szeretetnek”. Az Atyaisten hűséges; Jézus szeretete nem csal meg; a Szentlélek segítségére siet gyöngösgyűnknek. És az Egyháznak mindenekelőtt szentségre van szüksége.

A befejezésben a pápa buzdít Szent Teréz alapos tanulmányozására és bensőséges tiszteletére, és apostoli áldását adja.

GYÖNGYSZEMEK AZ ÚJ PAPI ZSOLOZSMÁBÓL

Az Officium mint liturgikus imádság azt kívánja tőlünk, hogy túljussunk korlátolt látóhatárunkon, és főképpen önmagunkon, és egyesüljünk az imádkozó Egyházzal és az imádkozó Krisztussal. Azt kívánja, hogy ne a világ életének kérészerű eseményeit ünnepeeljük, hanem az üdvösség eseményeit, Isten átvonulását az emberek történelmében. Nekünk arra lenne kedvünk, talán szükségünk, hogy önmagunkat fejezzük ki, a magunkét mondjuk, de az officium azt kívánja, hogy Istenre hallgassunk, akinek a szava megzavar és megdöbben. Mi kísértésbe esnénk, hogy tudatosan vagy tudatlanul válogassunk szavának tanításában; az officium megóv ettől. Minthogy nemcsak alapjaiban, de szövegeiben is biblikus, kivezet a hazánkból és a kánaáni héberek asztaltársaivá tesz . . . Mindez bibliai nevelést tételez fel, amint a Vatikáni Zsinat kifejezetten mondja (Sacrosanctum Concilium 24,90), és ez a nevelés nem szorítkozhat régészeti tanulmányra, hanem ma, énnem időszerűvé kell tennie a Bibliát, és üzenetét az én 20. századi életembe kell vetítenie. Különösképpen el kell érnie, hogy újra megtaláljam a dicséret és hálaadás, az önzetlen imádás szellemét, mert ez a bibliai imádság központja. A kérés, földi szükségaink előterjesztése, a testvéreink megpróbáltatásairól való megemlékezés is megkapja a maga igazi és megfelelő helyét Isten dicsőségének szemlélése után — mint a Miatyánkban. (A. G. Martimort relátor.)

Rövid közbenjáró könyörgések (Intercessiones breviores) pénteki Vesperásra

Könyörögjünk Istenhez, akinek mindenre gondja van, és őszintezattal mondjuk:

Benedd bizunk, Urunk!